

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЪИЖЕВНОСТЪ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издатель Любомиръ П. Пенатовъ.

ТЕЧ. V. Овај листъ излази у Вторникъ и Четвртакъ на по табака, а у Суботу на табаку. Цѣна му е за три мѣс. 5, а за пола године 10. цванц. За огласе плаћа се одъ врсте 5 крајц. за трипутъ. № 76.

Роду поме.

Се чтѣ дѣбро или чтѣ крѣсно но ѣжа
жити братѣи ккѣнѣ.

Псалмопѣкацъ.

Кральица цвећа срећна е ружа,
Промисао благій већъ у клици цвета
Бодљивомъ оштромъ животъ јој оружа,
Злобне одъ руке, пакостнога света.
Човека бѣдна изъ вѣчности мора,
Промисао Божій на обалу спусти,
Убога, нага, безъ одбране створа,
Напастѣи, тешки бѣда у челюсти. —
Повиенъ човекъ у колевки вршати,
Найпре се съ больомъ упознае гњѣва,
Отима с' плаче, што га повој тишти,
Предвѣстникъ робства, за коє сазрева. —
Дѣтњинства свога дубокомъ у мраку
Сладостъ сазнања грудъ му неосећа,
Божества души ерь дану му зраку
Просвѣте ума текъ одкрива свећа.
Но любве чувство, ако онъ и незна
Храни му быће божегъ извора,
И учи тихо, да су бесполезна
Безъ чистогъ срца блага златны гора. —
Ружа нелюби ружу, нитъ залива
Зато и животъ миѣ имъ у цвету;
Узаймна любовь люде ал' свезива,
Зато е човекъ царъ, господаръ свету. —
Народа животъ едногъ е човека
Любови рукомъ животъ разсаћеный;
Вѣчности докле неусане река
Живит' мож' народъ любовью утврћеный. —
Народе мильи, когъ име с' узноси,
Скромной у песни пѣваць тебе сматра, —
На пламень светый сламку ти привноси, —
И нѣга грее твогъ живота ватра. —
Истине зраку према звезде сайне, —
Честна му пѣсма духу крила снажи,

Судбине твоє пушта се у тайне,
Грозногъ убицу твогъ живота тражи. —
Злочинаць тай е она стара аветъ
Любови чувство што у срдцу дави.
Неманъ ено! братства газе заветъ
Стогъ змиѣ с' легу у омразе зави,
Злогъ самолюбъ и отровъ се точи,
Сцећенъ изъ горка разроћена сона,
Те отаць своѣ сипу бодѣ очи,
Любио когъ е к'о зеницу ока. —
Бадава любовь полижена плаче
На дверма ерца свога сына куца,
Одежду кривца отпу ахъ! облаче,
Напрасна, страшна налази за смртца.
Душанъ са любовью на гробу се мари,
Любови кума предає единца;
Мърило ал' зла мора да с' измири;
На кумство зато негледа убица.
Срца са крвлю кнезь присвая зета,
Любови нуждне да утврди свезу;
Бойномъ на полю ал' где срећу смета
Злочинство зета, гробъ отвара кнезу.
Србства по гроблю јошъ се аветъ шета,
Матере холостъ по нѣмъ триѣ сади.
Отровный расаць ал' отровомъ цвета,
Сынъ зато майки смртъ отровомъ слади. —
Умор'на аветъ сама й себ' убица
Рѣа к'о свака што поведе себе. —
Напротивъ любовь врећана до живца
У гробу самомъ сећа с' роде тебе:
Узаймно браће робства осећанъ,
Разкида ланце у павлу сковане;
Узаймна любовь ствара поузданъ,
На полю слоге юнаке избране;
Разбуктанъ пламень братскога огњишта,
Юначка срца изъ пепела диже,
Куле одъ глава бележе боишта,
Обиће вадъ среће олтарь се подиже. —
Сунце те роде осјава среће,

У а и н а л о б о р т а г л а с л а и т а к у

Уаимне любве не т прета пвебе,

Пакъ никадъ небе т вратъ ископатъ яму. —

РУКОПИСИ ПРОТЕ МАТИЕ НЕМАЛОВИЧА.

(Продужено)

А како ђодемъ у Бранковину, кажемъ моме стрини

уговоръ. Ова поручимо за Кнеза Грбовица и за Ке-
дича да узму оу еварота седа најгавани по 4 по 5
дочу, и добу на Рачино пољу, на скупштини и дого-
воръ: ко ће поби на Врчаръ, и да остави ко ће у нахи
нахе еправе чувати, и да оставимо ко ће у нахи
у оасуштено нашегъ тишину набогуавати. Ома се
скупштина поупи, уговоримо се да ми на Врчаръ
идемо, Кецихъ да чува оу Сокоз, а Грбовицъ оу
Уаица, али свати по неко число съ нама војске да
поидъ и да поде пречъ своима Милованъ, сынъ Нико-
ле Грбовица. А оу Шаца били смо ситрини, ебо кацъ
смо Мусату истерали, и нашага кнеза коуцъ каце оставили,
тако смо тврдо уговорили, да се они оуцъ нахъ ни ми оуцъ
нишита небокмо. Сацъ требаго е нароу сучъ оставити.
А самъ мао Корчио и чнтао законе Юстинианове и
Моисеову строгостъ нахъ евреима, т испишетъ неколи-
ко парарафа нахъ Корчи. Оуцъ кон поброрху неке

1. Ко бы убо човека, да се убо и накомъ метне 2.
Ко отме девоичку ситомъ, (као што е твигъ) былаго а
особито у каквицъ бунама кацъ се еулова поброрко) татъ
женитъ, кумъ и старыи сватъ да шиду тече, а урди
штатови да се кашитилю. 3. Ко уграде ари, прасе,
кони или вола, татъ да пати убо и да се кашитилю штано-
вима. 4. Ко утече нахъ војске безъ доуштена да три
шиду. 5. Са еправе кон побегне да се есреа. 6. Кон
се криво закуне и криво осведочу, татъ ону еву шителу
да му се нивага више нишита неврде, и да се за свата
да му се нивага више нишита неврде, и да се за свата
дажкомъ проташа. 7. Кацъ се свате и плую, кон се пре-

вати за оубахъ, као пода убоства, да трия шиду —
и т. у. 14—15 на пунктота. Сацъ у скупштини кажемъ да
мы свати на свою еправу съ војскомъ оуазимо, нахи
остае безъ стареинне и еуа, а нароу кон коуцъ куца
остае, треба ће еуа, зато нека скупштина избере два
поштена човека, да ии у Квачеву, немачкомъ шанцу
више Вацка, оставимо. Скупштина повиче: вы сте ста-
они, и ожемо ли овако. Они свати пунктъ егачъ есау-
што и сви повичу: Тако, тако нехъ намъ се еуаи, да
нема глобе ни хатара. Предомо те пунктоте Читану и
два панура да наху у Квачеву, да начине кодебе, и
тамо да седе и еуа; што немоу расуаити, да нама на
Врчаръ у гороръ шало и да узму еуаи ерептеника
нахъ Бранковине прече, ебо тамо ии е доста биво, да

нашине канелу, макаръ оуашта, да онде еужбу еауме и
Бота за волностю моде.

6. Мав побемо: в, стринъ Яковъ, Живко Дабичъ,

Кнезъ Пав и више отъбны војника. Додемъ у Хровице

татъ нашъ сва наша војска уочеа. Дохе намъ оуцъ
Шаца Остоа Сужъ, Анриа Витоковичъ нахъ Дре-
повица, по е неколико момака; попа Луку вратимо на
свату да и оваи арути тоуцъ уочеа нахъ Варавина, што
е новосадски владика дао а Шулавичъ оправано, и да
та како прии, на Врчаръ уотера. На Пасажъ превоз-
мо војску. Караборхе е пре на уацъ уочеа Крагуева-
ку и Рудничку војску, оставио е покрай Топчидера, пакъ
дошао у абергъ на Лубоко (ебо еу сва обавани око
Београда горва седа пребета у Нзмачку преко Сава
према Лубокомъ) и поручи да Яковъ дохе у абергъ на
пуцакъ, и оуцъ оуе. А превеземъ војску и тоуцъ, војска
према и врто весега; ахъ кацъ прече госноуаръ Црвичи
форхе, на уацъ паралу еу војску: "уборо уоши брабо!"
поураван, и кацъ та виошме и игове реви: "уборо уоши
брабо мов, ербски соколови" чуше, вриуте ари, да
ту не вошникъ остао, кон запхвао не, а многи е ста-
рацъ рауостне еузе прогнаво, кацъ е тако уочеао; и
преко свотъ Лубокога, рекао бы да несамо вошникъ не-
каго, но да е и шума и свати анстакъ на урвету мю-
екии гласъ удео и прогнаво; и тако съ приваитъ у О-

стружанину 8. Мав на коваръ уодемъ.

Турци нахъ Београда овазе, татъ е војска (кравева-
ча и рудничка) на Топчидеръ доша, на назу и ко-
пичакъ и пешакъ, а наша пречу преко Топчидера, по-
епо се, но Турака е много биво и наше патеро на
Топчидеръ, те се преко 17 Рудничана уаави, кое смо по-
еае, кацъ смо гороръ поставили, наши и поважали; а
ако 20 момака затвори се у нашу куцу, кон е была
на два бов, и поуцъ чарпакомъ рибикъ, татъ е веаръ де-
ти казаго на телеферъ, то е было на овои првои чешни
валанки, наху нахъ Београда Пешни. Таманъ мы съ
нашомъ војскомъ нахъ Маркова уоазимо, и чуемо татъ
пушке пуцаю, а уотра момакъ Црномъ форху, и реви:
страу. А госноуаръ форхе само повика: "Потри ко-

нничъ, а и пешакъ брже аиде," на обоуе уората и оуе.
Сва војска потрца, потрца и в. А Неманъ Мата топ-
чича повика: "за бота, коспоуине прота, оста тоуцъ самъ,
куца бу сацъ в съ топомъ; в онда еава уставка ере-
мио нахъ Козачица и Зарчо нахъ Кутиниче, и в оста-
нехъ, али несмею за војскомъ тоуцъ на хурицо да те-
рамъ, ер то положене места незнамъ, но уацъ поуцъ окре-
немъ къ шумару Напреде отримъ на коню, нахъ брда
видимъ да самъ уобро погоуо, бацъ према Турчинама
Кару оставимъ у ерсти, а съ топомъ потрчимо према Тур-

чима ебрда у по стране бацъ оуае, татъ е киваъ Ми-
лоуцъ нахъице после куцу и етанару, еуачемо тоуцъ у по-
стране; а Турци конрини пригласи сво поуцъ знаахъ на-
шине куце, а по поило бевше евуаа пишеница посева, а
пешакъ обокито куцу и на куцу пуцаю. У койои Пашкичъ
и нашъ момакъ Пав и поуцъ Сретенъ и тоуцъ за 15 мо-
мака нанутра се бране. Али еу Турци у еване собе веде
ушии, и запалии, те куца съ еанота крава топи, а наша
војска предази преко Топчидера, али неможе брзо да

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

пређе, преко воденички брана. Напунимо, помажући и ја топчи, топъ, али шта ћемо садъ, топъ гледи управо изъ стране у нашу войску, ето садъ неволѣ. Нема се чимъ да закопа, да се кундакъ спусти и топъ у Турке подигне. Но невоља изиђе на умъ. Потрчимъ преко стране, нађемо два повелика камења, подметнемо подъ точкове, топъ се диже у право у турске конѣике. Опали топѣя, те еднога бела хата погоди, ербо су конѣици турски были густы као шума. Како нашъ топъ пуче, а наши се војници тргоше натрагъ довъ доле повикаше: „Нашъ е топъ, нашъ е топъ!“ а они опетъ у напредакъ, а турски конѣици пресоше. Мѣхутимъ, топъ опетъ напувисмо, и управо у пѣшаке, кои су куфу обкодили ђуде паде; а пѣшаки оставише куфу и побегоше сви за брдо, а наша войска за њима. (а на свомъ брду была е пшенице вѣтъ влатала). Кажу, да е викао Караѓорђе: „Не идите далъ, не идите. Алъ ко чуе, ко нечуе, и тако наши испадну на брдо, а Турци на брду чекаю, пакъ се поврате и наше закупе, те јоштъ седамъ, осамъ глава одѣкку. „А, ковкуда по души васъ, виче вама Ѓока, не идите далъ, превариће Турци, алъ вы Ѓоке неслушате“ рекше имъ после Караѓорђе. Садъ они изъ куће и изъ пламена изађу, црни као Арапи, које одъ дима, а које одъ барута. Одогда мене Плякићъ прозове побратимомъ. То е было 9. Мая, лицемъ на летягъ Св. Николу 1804. год.

Мртвый Гостъ.

(Продужено)

Но већ е была помрчина, и мати поити те донесе два зацална жижка да се прочита писмо и да болъ види странца. То быяше човекъ тридесетъ година старъ, високъ, мршавъ, савъ у црно одевенъ, по обичаю тадашнѣгъ времена имаѓаше великій калпакъ съ перяницомъ, црну ѓурдию, црне чакшире и съ ресама ччаме; о бедрима саблю, које е држакъ златомъ, бисеромъ и сѣяюћимъ се каменѣмъ украшенъ быо. Блистаюће се драго каменѣ бацало е съ њговы прѣстю свакояке светлости зраке. Лице пакъ њгово быяше правилно и благородно, али быяше при свой ватри погледа, бледо и угасито, а црно одело чиняше га јоште блѣшимъ. Онъ седне, и отацъ при жижку прочита писмо, које е гласило:

„Мы нисмо правогъ погодили; зато съ Богомъ, любезна, а ја самъ мехутимъ ключъ къ младеначкой одаи изгубио. Я идемъ у рать противъ Тураца, и тражићу себи другу невесту, коя неизискуе одъ свога младоженѣ пурпурно црвенъ мачъ. Тѣши се, као што се я тѣшимъ; ево ти шилѣмъ натрагъ прстенъ.“ Прстенъ испадне изъ писма.

Кадъ Круна чу шта писмо пише, падне готово у несвѣсть, и плакала е и проклињала невернога. Отацъ и мати тѣшили су е, а странацъ е говорю много благи речей.

„Да самъ знао, да ме е нитковъ доносителѣмъ таквогъ очаанія учинио, то небыо ја благородный одъ Гроба и њѣтъ, ако га небы съ моимъ добромъ сабльомъ благословіо. Убришите ваше лѣпе очи, сладка госпоѣице; една едина бисерна суза, коя низъ ваше образчиће тече, довольна е, да савъ жаръ ваше любви угаси.“

Но Круна не могла одъ плача престати. У неко доба удали се племићъ молећи за допуштѣнѣ, да лепу страдалицу сутраданъ јоштъ еданшутъ посѣтити може.

Онъ одржи речъ и дође, и бивши самъ съ Круною мѣ говораше: Целу ноћъ драгу писамъ могао спавати, сећаюћи се ваше лепоте и ваши суза. Вы сте ми дужни едномъ на мене осмѣнути се, да мои одъ неспавана бледи образи опетъ румень добыю.“

„Како се могу осмѣнути?“ рекше Круна: Заръ ми не неверный прстенъ послао и срце раніо?“

Племићъ узме прстенъ и баца га крозь прозоръ напољ. Доврага съ прстеномъ!“ виче онъ: Како бы га радо ја съ лепшимъ заменио,“ и скине најдрагоцѣнию бурму съ руке свое, па метне е предъ ню на асталъ: „Како бы радо заменио са свима овимъ прстеновима, а на свакой одъ њи долази по еданъ богатъ спавалукъ!“

Круна порумени, и одтури драгоцѣный прстенъ. Небудите тако свирѣпа“ рекше племићъ; „еръ кадъ самъ васъ еданшутъ видіо, немогу васъ више нигда забравити. Кадъ е Васъ любезникъ Вашъ презрео, презрите и Вы њга. То е сладка освѣта. Мое срце и мое благородство падаю предъ Васъ.“

Додуше Круна не то радо слушала, али опетъ мислила е у себя, да племићъ има право што се тиче освѣте, и да неверный мора быти забравлѣнъ. Јоштъ су се много разговарали. Племићъ е говорю врло прѣстойно и прѣятно; само небыяше тако лепъ, као изгублѣный младоженя, а лице му быяше бледо. Но кадъ е умилно говорю, лако се боя забравляла. И будући да свашто има свое време, то е и Круна престала плакати, и показвадъ морала се шалама племићевимъ и насмѣяти.

Присутство богатогъ господина у Н — Б . . наскоро се у целой вароши прочуе, еръ онъ имаѓаше богато одевене слуге, и много трошаше. И то наскоро свакой дозна, да е онъ Круни писмо одъ несташегъ младоженѣ донео. Кадъ то чуше Агапія и Живана поите своіой прѣятельци и упытаю е, да ли зна што годъ отмѣный племићъ о осталой двоици, молећи е, да то испита.

Круна то и учини; и кадъ племићъ рече, да ѣе самъ ожалосѣне прѣятельцие потражити, те да по описанію њниномъ познати може, кои су њини драги, много му е девойка захвалила. Такоѣ она му се већъ наклонѣнѣя показивала, еръ она е ноћу много ковшта у себи разсудила, и скупочѣный прстенъ много разгледала и мислила: „Та само треба руку да пружимъ, те да уземъ племићство, које съ отишавшимъ у свѣтъ никадъ получила небы. Дакле опетъ ми е дѣло невернога помогло до славе доћи.“ Она покаже родителѣма драгоцѣность, кою е господинъ на асталу оставіо, и приповѣди све о њговимъ честнымъ понудама, и о њговимъ пространымъ добрама, што е годъ знала. Родители се яко зачуде, и дуго вису хтели томе веровати. Но чимъ

племић опет дође, и родитељ пристойно замоли, да њиной кћери едау маленкост за празничны пакитъ, као знакъ почести поклонити може; и како онъ изъ скупощине кутійце извади крстъ одъ діаманта на седмострукомъ низу одъ бисера, повероваше они. На то се отацъ и мати разговоре, и рекну: Тай намъ зеть приличи, тогъ морамо неупустити.“

Садъ су они много своју кћерь советовали, а и нередко су е оставляли саму у соби съ племићемъ, когъ су частили съ најбольимъ едомъ и виномъ, често до неко доба ноћи. Онъ ніе ништа примао безъ благодарности, и родители су добывали одъ њѣга лене поклоне. Круна се у мислима радовала, да ће као племићка одъ Гробанићъ зависть и удивленіе целе вароши побудити, и све е више навалююћоу страсти новогъ любезника попустила.

(продужиће се)

Превареный.

(Свршетакъ)

„Охрабрите се“ рекнемъ іой я, кашъ бѣдный Тоніо доћиће къ себи за кратко време; онъ е подобанъ ономъ дрвећу тамо, кое се одъ бурне олуише тамо амо нія и превія, па се ипакъ искрѣати неће; сутра ће се врѣви овы поноситы дрвећа позлатити ютренњимъ зракомъ излазећегъ сунца, и она быће свѣжа и весела, као да ій ніе иикадъ сила вѣтрина до земљ превіяла.“

„Ахъ неће, неће,“ одговори ядна мати, „онъ ће пасти одъ бѣснила олуише, каогдъ онай фиданъ тамо,“ показываюћи рукою на еданъ млађаный растъ, кои е близу корена саломлѣнъ на земљи лежао; „ударъ, кои га е поразіо, смртоносанъ е.“

Како е провео онъ ову ноћъ, ову страовиту ноћъ! Текъ што е дошао къ себи изъ невестице, у кою е при првой вѣсти о Терезининомъ невѣрству пао, онъ нагне као бесомучанъ трчати управо у село, а я за њимъ; олуина и буря, коя намъ е грозила, већ е са највећомъ силомъ и бѣсниломъ започела, погасила е осветленіе у селу и растурила е светину; игра е престала и свирке умукше; у кратко, све е тако изгледало, као да се само небо разгнѣвало на издайство, кое е едно одъ наибольи створеня до очаяня доводило! Сазвани гости разбегли су се коескудъ, и хитили су што пре своимъ кућама; а Терезина, прислонѣна на руку свога срећногъ младоженѣ, и праћена одъ њногъ отца, кои е у радости пливао, хитала е кући пароховой, да се заклопи одъ буице. У овомъ тренућу изаће іой на сустрѣтъ Антоніо, бледъ, тешко дышући и савъ дрѣћући. — Избавите ме одъ Антонія! повикне она, и баца се у наручи свога любезника. — „Заръ одъ Антонія да те избаве“ повтори мой сынъ. „Невѣрна издайцо! кашъ ли се за твоє преступленіе?“

„О избави ме, избави ме,“ викне она и покріе лице обадвема рукама. Многи одъ гостию сакупе се око њ; парохъ отрчи къ њой, а наполичари и наемници богатогъ младоженѣ обколе Антонія и отисну га на страну, други опетъ одведу Терезину у цркву, кою затимъ затворе.

Бѣдный мой сынъ, уморенъ одъ напрезая ніе више покушавао, да се њой приближи, неколико одъ њвогы пріятелиа приближе се. одведу га одаде и оправе га кући, а добрый парохъ отиде за њимъ, и тѣшио га е; али Антоніо ніе ништа чуо нити е кога видіо у томъ поразителномъ тренутку. Њѣга као да е савладало грознично бувило, у комъ е онъ цѣлу ноћъ провео; онъ быяше глувъ за мое молбе и савѣте, ишао е нагло по соби горе, доле, и быяше првый путъ у животу своме безбрижанъ и необузданъ у присутствіи своиматере. Наипосле предъ зору дође онъ мало къ себи.

„Я е морамъ іошть еданпуть видити,“ рекне онъ полако и загушльивимъ гласомъ, „еданпуть само іошть — па ма было што му драго!“ отвори нагло врата и отиде као олуина изъ куће.

Доку е несрећна мати своме ожалосченомъ срцу тугу одлакичала причанѣмъ свога страовая и самртны мука, киша быяше пресгала, густы се облацы растура; сунце огране и расіе свое умилне зраке на савъ предѣлъ; магла, коя е савъ предѣлъ као умракъ увіяла, подигне се у танкимъ облацыма у высь, и у селу, кое е до мало пређе увіено было у понобно ѣутаніи и застрѣо мракомъ, све наново оживи.

Антоніо дигне се са окрайка стѣне, гди е као прикованъ едіо, упре очи у Терезинишу кућу и стаю е тако неко време непомеримъ. Звукъ звона са радостнымъ гласовима измѣшанъ допре чакъ до Антонія; — овай викне изъ гласа, ѣни и нагне као стрѣла низъ узку стазицу у долину.

„Сыне мой, сыне мой,“ викне мати, и трчаше за њимъ колико е брже могла. Я самъ све са мое стране учиніо, да ій сустигнемъ, али нагло промѣнутый правецъ стазице отргне ій испредъ мой очіо, и я ій писамъ могао стићи, догодъ ніе моя помоћъ и присутствие безнолезно и узалудно было.

Чимъ су звона зазвонила, изишла е Терезина изъ куће, праћена одъ свога отца и свой пріятелица. Она е была богато обучена и искићена, и изгледала е врло дражестна, премда е была у лицу блѣћа него обычно, и некій изразъ страовая и неприяногъ положая причинявао е, те е непрестано плашльиво око себе погледала, као да е изчехивала некій предметъ, кога усмотрити она се бояла! Стваръ е ясна; тихій но строгій гласъ савѣсти шаптао е њной узмућей ой души, а ако се она башъ и ніе покажала, што е урадила, ипакъ е она яко стрепила одъ посадице свога поступка.

Да бы се одъ оне части села, гди е Терезиниша кућа стояла, дошло до цркве, морало се прећи преко едне рѣке; али одъ последнѣ буице ова толико е ова парастла, да е туда покрила стазу, и да е спроводъ принућенъ быо, ићи по странпутицама, да дође до брдоравня; съ коегъ се цело село прегледати могло; и ту е една узка дрвена ѣупрія водила преко валовите рѣке.

Антоніо е башъ онога часа стигао на десну страну ѣупріе, кадъ е Терезина на леву страну ступила; кадъ га е опазила, она изъ гласа викне, и остала е укла-

жена и збуњна као прикована на ономъ мѣсту; Антонио пакъ устреми се къ њбоји, падне предъ њомъ на колена, и увати е за руку са грозничномъ ватромъ.

Њне пріатељице хтедоше њ раздвоити, но Антонио њ замоли озбиљнимъ гласомъ, да одступе на страну, и да га не сметаю у последнимъ рѣчима, кое онъ на Терезину управя; застрашене одъ израза ѡгвогъ лица, а може быти и разжалѣне ѡгвоимъ очаятелнимъ изгледомъ, послушаю га оне бугећи, одступе неколико корака натрагъ и оставе га са невѣстомъ сама.

„Чуй ме, Терезино!“ викне онъ, „последній путь саслушай мое рѣчи! Я те ѡиштъ однако люблмъ, я те любимъ при свѣту твоемъ невѣретву, срце мое силно ме къ теби привлочи, привлочи ме съ очаянѣмъ и неодолимомъ снагомъ прве любави! Еси л' се ты рѣшила, да навршиши мѣру твогъ издайства према мени? Одговори ми, еси л' се ты на то доиста рѣшила? ерь, Терезино! изъ твой собствены уста радъ самъ да чуемъ признанѣ твоѣ кривице!“

„Антонио“, одговори она, напрежући се, да тихо и ладнокрвно говори, „стваръ е већ дотле дошла, да е немогуће поварити е, башъ кадъ бы я и хтела. Веруј ми, то е за обое насъ болъ, — мы нисмо были едно за друго скровни, наше наклоности и тежабъ нису се саглашавале, мы небы были заедно никадъ срећни.“

„А твоѣ обећанѣ? Твоѣ завѣра, свирѣпа Терезино? да ли си ты и онда тако мислила? А оглашенѣ у цркви, заръ е была суетна, превара, обсева? А заручный прстенъ, когъ самъ ти я дао, овај прстенъ, кои насъ е имао за навѣкъ сединити, и кога ты ѡиштъ однако на руци носишъ?“

При овимъ рѣчима стресе се Терезина одъ ужаса, и бацивши погледъ на свою руку опази она съ уздрканимъ срцемъ Антониевъ прстенъ, когъ е она несрећномъ непажњомъ до тога тренутка на руци оставила. Она похита, да га скине съ прста; преда му га, и рекне дрѣћућимъ гласомъ: „Узми га, я ти га враћамъ, Антонио! садъ неприличи, да я такову залогу више при мени имамъ.“

Овога часа зачуе се усклицанѣ радостны гласова одъ оне стране, съ кое е Антонио на бугрию ступио, и срећный младоженя, окруженъ читавомъ гомиломъ пріателя, кои су га пратили, нишао е весео и расположенъ својой невѣсти на сусрѣтъ. „ѡиштъ е време, ѡиштъ имашъ времена да се покажешъ!“ говораше несрећный Антонио, одъ силногъ унутрашнѣгъ напрезая и узбуђећености тешко дишући, и одбѣгаюћи одъ себе прстенъ, кои е она њму пружила, „нека се све преда заборајности. О, моя Терезино, една рѣчь, една единая рѣчь еъ твой мерцански устній избавиће ме одъ очаява и пропасти!“

„Терезино!“ викне младый спаја, кон е већ на бугрию ступио и неприятно дирнуть и препаднуть быо, видећи Антонија предъ невѣстомъ ѡгвоимъ, „Терезино! шта ће те то рећи?“

Поражена и колебаюћа се Терезина брзо дође къ себи, кадъ зачу овај гласъ, и охрабрена присутствомъ и обраномъ свога заручника, изгуби савъ стра, и она

наседая путь дође до свести и употребленя свога гласа. „Окажи ме се, Антонио,“ рекне му она одважнимъ гласомъ, „садъ е већ доцне, да преиначимъ мою намѣру, или да се покаемъ за оно, што самъ учинила; ево, узми твой прстенъ натрагъ!“ и при овимъ рѣчима баца му она прстенъ съ презрителнимъ погледомъ.

Прстенъ падне на бугрию, одскочи далеко у висину, одкотрля се у рѣку и мутни га таласи прогутаю.

„Иди и тражи га!“ викне она нестрпелливо, одтргне се одъ ѡгга, и хтеде поћи.

„Ты ћешъ га тражити заедно самномъ!“ загрми Антонио страовитимъ гласомъ и разламтећимъ очима, скочивши са землѣ, гди е предъ Терезиномъ на коленима лежао быо. Затимъ се устреми на Терезину, и обувати е снажнимъ руками своимъ. Отацъ њнъ и младоженя притрче ѡй у помоћ, али све узалудъ; ерь Антонијево дѣло было е подобно сѣваюћой муньи; онъ скочи са отимаюћомъ се жертвомъ съ бугриѣ у валовиту рѣку — очаятелна вика помоћи — звукъ тешкогъ пада у рѣки, — и све е было и прошло.

Мутни се таласи отворе, да приме невѣрну Терезину и превареногъ Антонија; избаце ѡй после ѡиштъ за неколико тренутака, склопе се надъ њима, и они изчезну испредъ очию препаднуты гледаоца.

Сви покушави и напрезая, да се ове жертве преваре и любави избаве, были су суетни и узалудни, и текъ неколико сатѣй после овогъ ужасногъ догађая буду нађена мртва тѣла на едномъ пруду у рѣки, гди су лежала тврдо обуваћена. Антонио и Терезина буду сараћни далеко одъ села и освећене землѣ сеоскогъ гробля, у едной удалѣной долини; никакавъ споменикъ непоказуе гробъ несрећногъ Антонија и Терезине, никакавъ надпись неподсећа на овај жалостный догађай.

Несрећный младоженя (младый спаја) врло се поздно покая за свой поступакъ, коимъ е онъ Терезину склонио, да свога првогъ заручника остави; онъ даде поварити ону несрећну дрвену бугрию, коя е была позориште овогъ жалостногъ догађая, и саздао е на њно мѣсто бугрию одъ камена (коя е данасъ у цѣлой земљи позната подъ именовъ „бугриѣ преваревогъ“), и подигне на истой изъ показанія едну црквицу за споменъ залоблѣны, гди се држе парастоси и смирене молитве за покой душе њѡве. Одъ 20 година овамо долази Цека, Антонијевамати, сваки данъ къ той црквици, да плаче, пости и Богу се моли; и често, кадъ су странци преко ове бугриѣ ишли, и тронуты сузама њнимъ пытали е за узрокъ њне туге, она имъ е савъ жалостный догађай по реду приповедила; и то бы срце морало быти одъ леда и камена, кое небы было до суза тронуте при овомъ причаню. — Време овогъ причаяна већ е прошло, и старость и туга оставили су жалостне трагове на бѣдной Цеки. Њнъ е умъ поремећенъ, она е изгубила видъ и памтенѣ, па и самъ споменъ тужногъ догађая, кои ѡй е сына одтргао, ослабио е, и постао е таванъ и неразговетанъ, тако, да она садъ већ небы умела испричати повѣсть свога сына Антонија.

Али усредъ ове пропасти чувства своји и душевны способностей, остало е вѣрозаконо чувство и побож-

„Аминь“ одговоримъ я тронуть, сѣднемъ на опра-
вляна кола, и кренемъ се изъ села суморанъ и неразно-
поженъ.

Домаћий театоръ.

Г о с т ь. Башъ госпоя имате лепу косу, нигда
писамъ већу и лепшу женску косу видю.

Г о с п о я. Тако ми е сва родбина косната, и ве-
руйте я чисто мрзимъ и досадно ми е, што ми е коса о-
вако велика, а жао ми е да е поддецамъ.

Д е т е. Да сте видели нанину косу колика е бы-
ла лане, кадъ е ту косу тата купио.

ность невредима, коя е прозь толике године нѣтъ
единый вођа была. — Она е заборавила плакати за сво-
имъ сыномъ, али она нѣе заборавила молити се Богу за
нѣга! — и свакога дана, ма какво было време, иде ста-
ра, слепа и уманута Цека къ црквици овой на хуприи,
кудъ е води една мала девойчица, кою е добродушный
сеоскій парохъ нѣой за вођу опредѣлио; — ту она мѣ-
ша свой дрѣхућий и изнемоглый гласъ са силомъ хукомъ
валовите рѣке, и едине рѣчи, коѣ она одъ дужегъ вре-
мена изговара, кадъ какавъ странаць прође, есу ово:
„Дайте ми штогодъ за спасенъ душе бѣдногъ сына мо-
га Антонія!“

„Богъ нека му подари души вѣчный покой!“ реве
меанция Батиста съ дубокимъ уздисаемъ, свршивши свою
жалостну приповедку.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

Турска.

У Цариграду 27. Юлія.

Кибризли-Мехмед-паша, досаданый президентъ тан-
зиматскогъ савѣта, наименованъ е за изванредногъ по-
сланика Блистателне Порте кодъ Нѣг. велич. цара ру-
скогъ Александра II. Ко ће овогъ изредногъ мужа за
време одсутства нѣеговогъ заступати, јоштъ се незна из-
вѣстно. — До данасъ (27. Юлія) јоштъ нѣе стигло у Цар-
иградъ руско посланство.

— Смутнѣ на црногорской граници привлаче на се-
бе, врло яко позорность Порте и између Турака и Цр-
ногораца може лако доћи до озбыльногъ боя и до рата.
Изъ Цариграда јавляю подъ 26. Юліемъ, да Црногорци
грозе сусѣднимъ турекимъ областима, и да е изаславный
противъ нѣи Хуршид-паша изискао подкрепленя. Една
часть царске гарде навезла се на море, да се сѣдини са
Хуршидовомъ войскомъ. У бою кодъ Подгорице разо-
рена е и црква и памія.

— Побуна у провинцији Вавъ (у Анадолу) угушена е.

— Египетска войска већъ се готово сва навезла
на море и вратила у свое отечество. Остатакъ турске
посадне войске у Мингрелии налази се садъ подъ Му-
стафа-пашомъ у Трапезунту и доћи ће овамо у Цариг-
радъ за најкраће време.

Русія.

У Петербургу 29. Юлія.

Преkjоче е имао грофъ Морни честь, предати свое
исправе (кредитиве) цару рускомъ као изванредный по-
сланикъ, и представю е затимъ нѣг. царскомъ величе-
ству свою свиту (Виконта де л' Еспина, Виконта Симео-
на, грофа Јоакима Мирата, депутирца и секретара зако-
нодавногъ тѣла и грофа Лавалета.)

— О бавленю Чарла Напѣра (енглескогъ адмирала)
у Петербургу доноси намъ дописатель „Морнингъ по-
ста“ доста занимљиве вѣсти, коѣ гласе овако:

„Начинъ, како е рускій дворъ Чарла Напѣра, овогъ
ненадногъ госта, коѣга е долазакъ тамо яко у очи пао,
дочекао, было е врло учтивъ, премда помешанъ и загор-
ченъ съ некомъ преуглађеномъ ироніомъ (изсмеяванѣмъ),
коя се адмирала енглескогъ, кои на срећу нѣе тако тан-
ки чувства, нѣе толико срца коснула.

Тако е нѣму одма, како е у Петербургъ стигао, най-
пристойнѣе јављно, да му стои на вољи, савъ Кро-
нштатъ промотрити, и да му се у томе никакве сметнѣ
полагати неће.

У исто време стављнѣ е на заповѣсть великогъ
княза Константина адмиралу на разположенѣ еданъ осо-
беный паробродъ, кои е башъ подъ пендерима адмирала
ленгере бацію, да бы се овай нѣиме при шетњама послу-
жити могао. — Пре тога пакъ примљнѣ е онъ одъ ве-
ликогъ княза Константина у мермерной палати у свеча-
ной аудіенцији, на кою е Чарль Напѣръ дошао украсенъ
рускимъ орденомъ Св. ѱорђа, кои е онъ добыо кодъ
Сен-Жан-д'Акра (у Сири).

Одъ свега пакъ најсмешнѣи е начинъ, како е овай
сѣдый адмиралъ, кадъ е кодъ Кронштата приспѣо, вла-
стима свой долазакъ обзнатио. Паробродъ сирѣчь, на
комъ е онъ приспѣо, морао е врло дуго кодъ Кроншта-
та чекати, будући су руски офицери проматрајући лађе
на улазку у пристаниште, были башъ на ручку. Чарль
Напѣръ, као што е већъ по природи својой здраво не-
стрпелливъ, пошлѣ съ однимъ чамцемъ официрима свой
посѣтный билѣтъ (визит-карту), на коѣ офицери одма съ
ручка устану, и долазакъ нѣговъ у Кронштатъ и Пе-
тербургъ телеграфираю.

Чарль Напѣръ све е у Кронштату пазљиво про-
матрао и разгледао, и у томе нису му на путь стављене
никакве запреке.

Француска.

У Паризу 3. Августа.

„Монитеръ“ јавля, да е баронъ Бруновъ представю
јуче (2. Августа) цару Наполеону княза Горчакова; вр-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Ховногъ освелителя свою руски войска, и рускогъ флотскогъ капетана, Лусянскогъ, ашутанта великогъ княза Константина, коме е наложено, да у Бордо-у надгледа графенъ едне парне фрегате и парне корвете, кое су лаже тамо паручене за руску флоту.

У Паризу 5. Августа.

„Конституциональ“ явля, да ће царь сутра (6. Авг.) отићи у Біариць. „Мониторь“ вели. да су министрь Фуль и адмиралъ Хампелъ огишли у пиренейске планине. — Генерали Ламармора и Кодранстонъ добыли су одь цара французскогъ на дарь войничку медалю.

Енглеска.

У Лондону 3. Августа.

Енглески листови пишу, да ће госпожа Гренвилъ имати при крунисаню у Москви на глави такавъ дивный и прескупощный накіть, коме равногъ можда у целомъ свѣту нема, и коимъ е она по свой прилици рада помрачити предивный рахтъ и тасумъ княза Естерхазія, о коме се толико быяше говорило. Овай накіть, као и накіть око врата и на прсима, састављенъ е изъ найскупоценіегъ разне бое драгогъ каменя, изъ збирке херцога Девонширскогъ, и естъ одь неощниме вредности. Лордъ Гренвилъ не принадлежа къ најбогатіимъ породицама у Енглеской, али његовъ безчадный стріаль, херцогъ девонширскій, ставіо му е цѣло свое неизмѣрно богатство на разположенъ.

У Лондону 3. Августа.

Врховный генералъ енглеске войске, херцогъ Кембрицскій, отићиће овы дана у Колчестеръ да држи прегледъ надъ њмачкомъ легиомъ. Ова легія брои садъ одь прилике 9500 момака.

Влашка и Молдавія.

Разноси се чудновать гласъ, да ће французскій принць Петаръ Наполеонъ Бонапарте, близкій сродникъ царевъ, (пређе приврженикъ республиканске партае, а доцніе живећи у Алжиру) быти будућій владоць седињны подунавски княжества.

Прайска.

О бою прайскогъ ратногъ пароброда „Данцига“ са маврійскимъ гусарима телеграфираю изъ Лондона слѣдујоће:

„Прайскій принць Адалбертъ напао е са ратнямъ паробродомъ „Данцигомъ“ на едну гусарску лађу, безъ икаквогъ успѣха. Самъ е принць Адалбертъ ранѣнъ, но не опасно. На лађи њговой погинуо е њговъ ашутантъ и 7 момака, а ранѣно е њн 17.

О овоме истоме догађаю являю изъ Лондона 5. Августа (еданъ данъ доцніе) накнадително слѣдујоће:

„По вѣстрма изъ Гибралтара одь 28. Юлія, изишла е на суво една часть воинства са ратногъ пароброда „Данцига“ кодъ Мелиле, кое е лично предводіо принць Адалбертъ, и нападнута е изъ засѣде одь Маура (африкански Араба). Подпоручикъ Низеманъ и 5 матроза погину, а принць Адалбертъ, 2 офицера и 15 момака буду ранѣни.

Политичкій Прегледъ.

У смотрено пытаня о змѣннимъ островима явля французскій листъ „Пей“, да е грофъ Строгановъ, генерал-губернаторъ Нове Русіе и Бесарабіе, дошао 12. Юлія на пароброду „Андія“ изъ Одесе на Зміина острова, и да онъ има налогъ, подпети извѣстіе о овомъ пытаню Кажу, да е грофъ Строгановъ врло миролюбивогъ разположеня, и уобште се мысли, да ће се њговымъ посредованіемъ стварь ова скоро къ пожелаюмъ концу привести.

— Гласа се, да ће се Руси повући изъ Карса 6. Августа; неки пакъ веде 18. Августа.

— „Норъ“ явля, да се Русія іошть не рѣшила у пытаню о седињено подунавски княжества. Нѣно ће рѣшенъ и гласъ зависети одь желя, кое ће жительство Влашке и Молдавіе у смотрено овогъ пытаня посредомъ свои привремены дивана изявити.

У Цариграду 27. Юлія.

Спреманя за конференціе о подунавскимъ княжествама све се већма концу своје приближаваю. Пайпре е стигао у Цариградъ французскій комисарь баронъ Таллранъ-Перигоръ, а данасъ стигао е овамо и прайскій комисарь баронъ одь Рихтхофенъ. Садъ се очекуе, да дође и аустрійскій комисарь; енглескій пакъ комисарь доћи ће текъ доцніе, будући енглескій кабинетъ іошть не комисара ни наименовао. Турска е очевидно тога миѣнїя, да се княжества не седине, кое се врло ясно види и изъ жестокогъ воеваня „Журнала де Константинополь“ противъ листа „Пресъ д'Орианъ.“

— Неапольско е пытанъ садъ едино, кое обраћа на себе позоръ велики политичара.

Мы смо напомянули пређе, како е краль неапольскій Фердинандъ рѣшително одбіо савѣтованя французскогъ и енглескогъ кабинета, и како се најпосле потребно пока зало аустрійско дипломатско посредованъ, да се одклопи озбыльна размирица између Неапольске и западны сила. Неапольско е правительство попустило, и изявило готовость, да изда амнестию и да учини реформе у своіой казнителной системи. Услѣдъ тога одустале су западне силе одь дальи мѣра. У последнѣ пакъ време издао е неапольскій кабинетъ наредбе, кое се никако неслажу съ обећанімъ реформамъ.

Садъ се гласа да е учинѣно предложенъ, да се састави у Бечу еданъ конгресъ одь своіо петъ велики сила, кои ће неапольско пытанъ расправити и прекинути. Сва е прилика, да ће краль неапольскій у последнѣмъ часу поустити и зактеваню западны сила удовлетворити.

О Г Л А С И

(2—3) Подписаный препоручуемъ се свима моимъ гг. муштеріяма како изъ Београда тако и са стране, а и свой господи трговцима и прочима, да самъ се овы да на изъ првы фабрика снабдо са свакостручнимъ неизрафенимъ, свакогъ качества еспапима, како за зимнѣ, тако исто и за есенѣ и летнѣ альпине, каковы досада овде нивъ было, и каковы и сада слабо ко има, и кои су при свомъ одличію у качеству ипакъ доста ефтини, а у стацію самъ за колико може быти краће време, свакога на задовольство послужити. Осимъ овога неизрафеногъ еспапа имамъ готовы, врло изредно израфены зимнѣ и летнѣ капута, панталона и прелука. Препоручуючи се за многобройне наручбине, обещавамъ што може быти ефтинію цену, и найбржіи и наибольый радъ.

У БЕОГРАДУ 8. АВГУСТА 1856.

Тома Стояновићъ

Шнайдеръ кодъ Паризца исподъ Варош-капіе.

Долеподписаный ре-
рочуемъ се како почитае-
публики, тако и почитае-
мимъ трговцима, кафе-
ніяма и меанціяма ово
варошкимъ и изъ окруж-
ны мѣста, и являемъ да
имамъ на продаю различ-
ита и добровкусна црна
и бела вина, и шилера, та-
ко исто и фришка Панчевачка
пива, и сладковкусне раз-
нога мириса розолівъ, из-
рядне пунчесенціе, и лиму-
наде, и врло доброга рума.
Сва вишепомену-
та паћа како на врчму тако
и у већој количини, и то у
особитомъ качеству, по
найумереніой цени и са
фришкомъ и повольномъ
послугомъ, могу се кодъ
мене имати. Дућанъ налази
се у кући Г. Јосифа З. Ресавца
на Стамболъ-капіи кодъ
златногъ С л о н а.

У БЕОГРАДУ 7. АВГ. 1856.

Готовъ на услуги

МИХАИЛЪ НИКОЛИЋЪ

(2—3) фабрик. розолія.

(2—3) Ко бы желіо узети старе
ћерамиде до 7000 комада, нека се о-

брати погодбе ради Вићентио Стани-
сављвићу у Читалишту.

ДОБРА ДУВАНА.

Како е подписаный от-
ворію дуванциницу сниже Г. Во-
заровићке, то се препоручуе почи-
таемомъ публикуму, да има врло
лепа Дувана како на више, тако
и на манѣ. Съ тимъ умолява
свакогъ, коме бы таковогъ требо-
ло, кодъ нѣга добыти може.

Максимъ Н. Милошевићъ
дуванція.

(2—3) Изъ слободне руке и умереномъ
ценомъ продаемъ мою кућу съ дућа-
нима, одъ здравогъ матеріала, на
великой піаці београдской, построену.
Кои бы имао волю исту купити, нека
ми се устмено или писмено явити из-
воли.

СИМЕОНЪ ПРОТИЋЪ,

Предсѣдатель Суда Окр. Смедеревск

(3—3) Долеподписаный прода-
емъ мою собствену кућу съ плацемъ
постоѣшу исподъ два бела Голуба, из-
међу комшиа съ десне стране господ.
Констант. Хранисављвића Началника
воен шит и съ леве плаць и кућа у-
читель, Костине деце. Ова кућа съ
плацемъ заузима простора 80 фатій
дужине, има лице на два сокака, т. е.
одъ банте господина Митрополита 20
фатій и съ горнѣ стране поредъ госп.
Даниловића такођеръ 15 фатій. У ав-
ли има кућа съ две собе, подрумомъ
шошкомъ и куйномъ одъ слабогъ мате-
ріала; у авлиа има такођеръ куйна, со-
ба и шупа, и врло леңъ бунаръ съ во-
домъ за пиће и пранѣ, у банти врло
лепа воћа и лоза одъ више година
подигнуты. Ко бы волю имао купити
нека се изволи мени приявити а бу е
по приличной цени уступити.

РАДОВАНЪ ЯНКОВИЋЪ,

бакалинъ на Теразіама.

(3—3) На Усключеніи Св. Јова-
на т. е. 29. Августа ове године, држа-
ће се по постоемъ установленію
овде у Зайчару петодневный своіо о-
течественны и страны производа па-
нађуръ, и за време траяня тогъ пана-
ђура, дозволенъ е Високославнимъ По-
печительствомъ Внутренній Дѣла про-
лазакъ на Састанку Вршке Чуке; ков
Началничество овдашнѣ свима тр-
говцима и народу обзнаное ради ны-
овогъ управляя.

№ 2637. Одъ Началничества О-
кружія Црноръчкогъ.

Стедиште се отвара :

1. При Суду Окр. Ужичк. а) надъ
целимъ иманѣмъ самоубійце Міата Ђу-
ровића Бећка изъ Крчагова, до 31.
Августа; б) надъ целимъ иманѣмъ пок.
Дмитра Гавриловића изъ Добрача, до
20. Августа.

3. При Суду Окр. Рудничк. надъ
целимъ иманѣмъ презадуженогъ Јова-
на Савића, изъ Бришнѣ, до 20. Авг.

4. При Суду Окр. Крушевач. надъ
целимъ иманѣмъ поч. Петропке мало-
лѣтне љбери пок Вучете Барића изъ
Маковца, 25. Авг.

5. При Суду Окр. Валѣвск. надъ
масомъ поч. Боже Максимовића изъ
Валѣва и љвговогъ малолѣтногъ сына
поч. Живоина, 22. Августа.